

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direksiooni,
ELKNO komitee ja ametiühingukomitee häälkandja

Nr. 19—20 Pühapäeval, 30. detsembril 1956. a. VIII aastakäik

Teotahteliselt uude aastasse

Uue aasta saabumisel avaldame mitmesugusi soove. Neid ei ole vähe instituudi suurel kollektiivil.

Tahame, et meil hästi õnnestuksid suured ja tähtsad teaduslikud tööd, milledega tegelevad meie teadlased ja et need tööd leiaksid laialdast rakendamist praktilises elus.

Tahame, et noored spetsialistid, keda instituut ette valmistab, oleksid tugevalt relvastatud uusima teaduse ja tehnika saavutustega, et meie noored insenerid ei oleks mitte ainult head tehnilised juhud, vaid ka aktiivsed võitlejad kommunismi suurte ideede best.

Need ei ole fantastilised soovid, vaid me oleme veendunud, et nad täituvad. Millele põhineb meie veendumus?

Kogu meie instituudi mitmekesises tegevuses oleme meele pidanud põhieesmärke, oleme loonud aluse nende täitmiseks. Meie professorite ja õppejõudude kaader on võimeline talle usaldatud tööd läbi viima hästi. Meil on ka materiaalne baas, mille otstarbekal kasutamisel annavad teaduslik- ja õppetöö häid tulemusi. Kuid sellest, et meil on palju andekaid üliõpilasi, häid, kvalifitseeritud õppejõude ja vajalik materiaalne baas, on vähe. On vaja veel tugevat tahet realiseerida ülesanded, millised meie ette on seadnud partei ja valitsus ja mis vastavad rahva nõudmistele.

Minu uue aasta palavaim soov on, et meie üliõpilased ja õppejõud tuleval aastal veel tõhusamalt ja oskuslikumalt kasutaksid oma jõudu ja aega veelgi paremate teadusliku ja õppekasvatustöö tulemuste saavutamiseks.

Meie suurelt kollektiivilt ootab rahvas ka suuri tulemusi. Meie kohus on olla rahva usalduse vääriks.

Uus aasta toob instituudile kahtlemata kaasa uusi edusamme teaduslikus uurimistöös ja tihendades üliõpilastega sidet ühiskondlike ürituste kaudu, võivad meie õppejõud veelgi paremini neile edasi anda nii oma kogemusi praktilises elus kui ka endi maailma-vaatelisti tõekspidamisi.

Soovin uuel aastal meie ühiste soovide peatset täitumist.

L. SCHMIDT,
Tallinna Polütehnilise
Instituudi direktor

Uue aasta künnisel

Kas ta lumega tuleb või lumeta,
hallis udus või helbete säras, —
ikka ärevast ootusest uneta
tema eelkäija. saadame ära.

Mõtted mõõdavad mõõdunud hindavalt,
soove saabuva künnisel seavad,
uusi kavu nüüd kogemuskindlamalt
aastaks algavaks koostama peavad.

Mõnda uut tuleb tänasest lisada,
mõnda vana ja vääritut jätta.
Julgeid samme kes põlgavad visana,
jäävad vastsetel radadel hätta.

Närikuuskede valguses hubases
oma käe sõbra omaga liitke,
kindlalt edukeed astuda lubades
õpperaamatu särades viitest.

O. ROOTS

KORDAME EKSAIMATERJALI KOLLEKTIIVSELT

Meie rühmas on saanud juba tavaks korrata eksamieelsetel vabadel päevadel üksikuid eksamaineid ühiselt. See mõte kerkis esmakordselt üles ja sai ka teoks 1954./55. õppeaasta kevadise eksamisessioonil eel.

Moodustasime oma õpperühmas 4—5 liikmelised õppegrupid, kes hakkasid töötama paremini edasijõudvate üliõpilaste Henno Hundi, Ants Suurpere, Valdur Ilvesti jt. juhtimisel.

Töö gruppides on põhiliselt korraldatud järgmiselt: iga grupi liige töötab esiteks iseseisvalt läbi kogu õppeaine kursuse, mille juures pühendab teatavale kindlale osale materjalist erilist tähelepanu. Nimetatud osa ulatus oleneb muidugi õppeaine mahust ja gruppi kuuluvate üliõpilaste

arvust. Ühine kordamine viiakse läbi eksamieelsetel vabadel päevadel. Seal kannab iga grupi liige ette just selle osa kursusest, mille ta valmistab ette põhjalikumalt. Teised aga kuulavad, esitavad küsimusi ja vahel ka täiendavad. Nii oleme jõudnud õppeaine üle korrata paari päeva jooksul. Ühist kordamist organiseerib meie rühmas komsomoligrupp, kuhu kuulub 11 üliõpilast.

Oleme saavutanud sel teel eelnenud eksamisessioonidel päris häid tulemusi ja kavatsime seda meetodit kasutada ka algaval talvisel eksamisessioonil.

Loodame, et suudame selle läbida edukalt.

JAAK REINIK (MM-71)

Esimene lend silikaatide tehnoloogide

Käesoleva semestri lõpul las-
kis meie instituudi keemia-mäe-
teaduskond välja esimese lennu-
noori spetsialiste käesoleval ajal
ühel tähtsama ehitusmaterjali —
silikaatide — tootmise erialal.
Laupäeval 22. detsembril ja es-
maspäeval 24. detsembril kaitses
kaheksaliikmelise riikliku eksami-
komisjoni ees, mille tööd juh-
tatab esimehena Eesti NSV Teaduste Akadeemia Energeetikains-
tituudi direktor, tehniliste teadus-
te kandidaat sm. Kirret, oma dip-

lomitöid 22 silikaatide tehnoloogia eriala lõpetajat.

Probleemi aktuaalsuse ja hea teemakäsitlusega paistis silma diplomand Leonid Sliivkini poolt insener Soo juhendamisel koostatud diplomiprojekt: «Tehase Punane Kunda rekonstrueerimine suure tootlikkusega sisemise soojusmahtuvusega seadmeid omavate ahjudega.»

Hästi oli oma diplomitöö ülesande — «Projekteerida pöörlevate ahjudega tsemenditehas» —

lahendanud dotsent Siirde juhendamisel ka diplomand Ludmilla Embek.

Kõrvuti heade töödega esines ka halb. Väevalt rahuldavaks hindas riiklik eksamikomisjon diplomand Judeikina töö, milles esines kaunis tõsiseid puudusi.

Üldjoontes võib kaitsmist lugeda siiski kordalainuks.

Peale kuuajalist puhkust asuvad noored insenerid — silikaatide tehnoloogid oma tööpostidele.

V. LUSKEVITS

Viimane eksamisessioon on lõppenud

Õpperühmas MM-91 lõppes käesoleva õppeaasta talvine eksamisessioon 21. detsembril. See sessioon, mille jooksul tuli kaitsa kaks projekti, anda 4 arvestust ja sooritada 5 eksamit, oli tulevastele masinaehitusinseneridele ühtlasi ka viimaseks instituudis.

Võrreldes üliõpilaste arvu rühmas käesoleval ajal esimese kursuse omaga, näeme, et see on aastate jooksul tublisti vähenenud. 25. üliõpilasest suutis viimase kursuseni vastu pidada ainult 14. Võiks arvata, et järelejäänud oskavad õigesti hinnata pideva õppetöö suurt tähtsust ja õiendavad eksamid ainult eeskujulikele hin-

netele. Kahjuks peab aga märkima, et ka viimasel kursusel esines veel küllaltki ükskõikset suhtumist oma ülesannetesse. Nii suutsid üliõpilased Jaan Kukki ja Karl Lauri sooritada eksamid ainult «kolmedele» ja «neljale».

Suurem osa üliõpilasi muidugi ei järginud nimetatute «eeskujule» ja näitasid eksamisessioonil kõigiti laimatuid teadmisi. Oma heade vastustega paistsid eriti silma kommunistlikud noored Vello Kallang ja Heino Toomingas, häid tulemusi saavutasid ka üliõpilased Julius Lell, Peep Velbri jt.

Kogu rühma ulatuses sooritati paremini masinaehitustehaste projekteerimise aluste eksami õppejõu sm. Saare juures. Õppejõud pani siin välja 10 väga head ja kolm head hinnet. Nuri-seda ei saa ka vastuste üle metallide kuumtöötlemise tehnoloogia eksamil dotsent Kruusamäe juures, kus saavutati 8 väga head ja neli head hinnet.

Uue aasta esimestel päevadel sõidavad masinaehituse tehnoloogia eriala diplomandid diplomieelsele tööstuspraktikale.

U. SAAREMAGI

Ehitusmehaanika kateedri laboratooriumi sisustus täienes 1956. aastal oluliselt. Saadi kaks võimsat universaalset masinat, millega osutub võimalikuks sooritada mitmesuguseid materjalide proovimisi nii tavalises, kui kõrgendatud temperatuuris (kuni 700°). Saadi vibrostandid, mis võimaldavad laiuldase programmiga dünaamiliste katsete organiseerimist. Arvutusmasinate arv kasvas meil samuti kahekordseks. Laboratoorium täienes ka uute elektriliste mõõteseadmetega. Uue sisustuse kogumaksumus ületab 120 000 rubla.

Kuna ka varasemat laboratooriumi sisustust ei või lugeda halvaks, kujunes laboratoorium pärast mainitud täiendusi üheks täiuslikumatest analoogilistest seadmetega Balti liiduvabariikides.

Ühele üliõpilasele langeva arvutusmasinate arvu ja õppetöös kasutatava masinavõime tehnikaga poolest on TPI meile teadaolevatest tehnilistest instituutidest esimeste hulgas.

Märgitust nähtub, millise tähelepanuga suhtub NSVL Kõrgema Hariduse Ministeerium ja teised juhtivad organid meie suhteliselt mitte suure instituudi vajadustesse.

Ehitusmehaanika kateeder omlalt poollt soovib, et saadud

seadmed oleksid maksimaalselt koormatud ja kasutatud nii õppe- ja teaduslikuks tööks kui ka tööstuse abistamiseks. Seejuures tuleks ehitusmehaanika kateedri laboratooriumil 1957. aastal rõhkem rahuldada ka teiste TPI teaduskondade ja kateedrite vajadusi. Saadud seadmed peavad kaasa aitama kogu meie instituudi, mitte aga ainult ühe kateedri õppe- ja teadusliku töö arengule. Seadmete kontsentreerimine meie kateedri juurde on mõeldud vaid ruumide ja masinate ratsionaalsemaks kasutamiseks.

Pöördume kõigi TPI kateedrite poole järnevaga:

1. Teatada oma soovid uuteks laboratoorseteks töödeks üliõpilastega nii meie kateedri, kui ka teiste kateedrite distsipliinides.

2. Teatada oma soovid teaduslike tööde ja dissertatsioonide abistamiseks, mis osutub vajalikuks masinate ja neid teenindava personaali koormuse planeerimiseks.

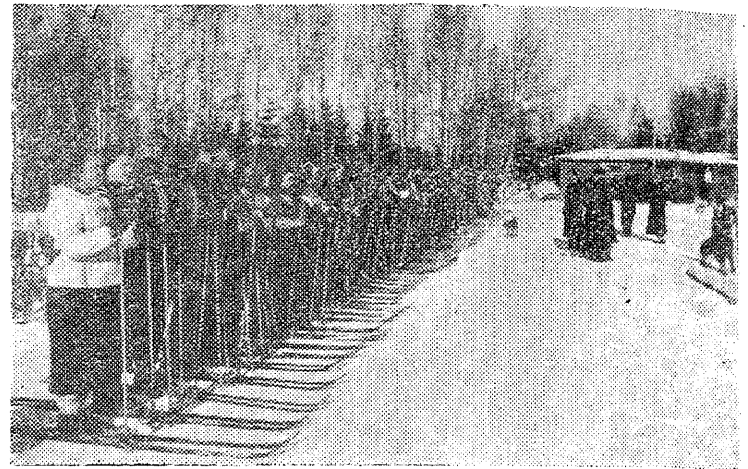
3. Palume erikateedrid, kes oma profiililt on lähedases seoses tööstusettevõtetega, informeerida meid tööd materjalide ja konstruktioonide proovimise alal, mida meie laboratoorium võiks teostada. Tuleb märkida, et

puudulik side tööstusettevõtetega on seni olnud kateedri töö puuduseks.

Laboratoorsete tööde temaatikat on meil nüüd võimalik avardada, pidades silmas erinevate teaduskondade spetsiifikat: mehaanikateaduskonnale — viia laboratoorsetesse töödesse proovimised kõrgendatud temperatuuris, samale ning ka ehitus- ja laeva remonditeaduskonnale — laiendada laboratoorsete tööde temaatikat dünaamiliste katsetuste osas.

Uute laboratoorsete katsete ettevalmistamisest võtab osa kogu kateedri koosseis. Rahuldusega võime märkida, et meie laboratooriumi poollt kogutud metoodilist materjali ja kogemusi on kasutanud ka Tartu ja Riia ülikoolid. Asja pöördus samades küsimustes meie poole KHM Meetodikaosakonna soovitusel Läti Põlumajanduse Akadeemia. Märkides juhtivate organite tähelepanelikku suhtumist meie vajadustesse ja teiste Balti liiduvabariikide tugevusõpetuse kateedrite sidemaid meie laboratooriumiga, püüame anda algaval aastal parima meile osutatud tähelepanu õigustamiseks.

S. NAARITS,
ehitusmehaanika kateedri
juhataja

Talvetaat ei taha tänava küll nagu tullagi, kuid vast saabub ta siiski varem kui seda ootavad nii mõnedki talispordiharrastajad, sest paljudel on veel varustuse juures üht-teist kohendada, enne kui saab asuda suusa- või uisuradadele.

Tänava võeti TPI üliõpilasteks vastu enam kui kolmkümmend uut suusatajat-järgusportlast. See asjaolu andis end tunda juba oktoobris toimunud suusaspektsooni üldkoosolekul, mis oli osavõtjate poolest mitmekordset arvuks kui varem aastatel. Praegu on TPI üliõpilaste ridades vabariigi paremiku hulka kuuluvad suusatajad: Mall Vahkna, Pilvi Naks, Heidi Talviste, Jüri Terras, Viljo Ollikainen, Enn Grossthal, Ants Nõva jt.

Suusatajatele paremate treeningu ja võistlustingimuste loomiseks on TPI direktsooni abil saadud 100 paari murdmaa-võistlussuuski, keppe ja 50 paari saapaid. On lubatud täiendavalt murtseda veel 10 paari slalom-suuski. See, koos juba olemasoleva varustusega loob eeldused edukaks ja massilise osavõetuga suusaspordialaseks tööks.

Eeloleval hooajal tuleb TPI suusatajatel kaitsta oma kollektiivi au sellistel suuritel võistlustel, nagu Ametiühingute Vabariiklik Talisparktahiad, kõrgemate koolide esivõistlused, ENSV esivõistlused ja peale nende veel tervel real kohalikel võistlustel. Edukaks esinemiseks on vajalik, et

kõik üliõpilased kuuluksid ühte kollektiivi — TPI Spordiklubisse, et kõik suusatajad suhtuksid täie tõsidusega treeninguisse, et osavõit treeninguist oleks rohkearvuline. Tuleb mees pidada, et kollektiivi tasemest tervikuna sõltub edu võistlustel, et näiteks teatesõidus otsustab esikoha tihti mitte võistkonna tugevaim vaid kõige nõrgem võistleja. Samuti tuleb jälgida, et õppetöös ei esineks minnalaskmise meeleolusid. Tööd võib kuhjuda selliselt, et treeningutes tekib vaheaeg — see aga tähendab, et kogu sügisene treeningperiood on lastud tuulde.

Üliõpilaste laiu massi haarav üritus — TPI Talisparktahiad — õnnestub paremini siis, kui juba praegu hakatakse organiseerima teaduskondades ja õpperühmades ühiseid treeninguid. Ühise väljastõidu korraldamine Aegviitu või mujale, mis oleks tihlasi nii matkaks kui ka treeninguks, ei tohiks talvisel õppevaheajal osutada ühelegi TPI õpperühmale ega organisatsioonile ülejökikäivaks. Vajaliku abi saamiseks tuleb pöörduda TPI Spordiklubi poole.

Suusaspektsooni presiidiumil aga tasuks kaaluda ettepanekut, kas mitte TPI Talisparktahiad raamid eraldi premeerida aktiivsemat õpperühma nii võistlustulemuste kui ka treeningute ja väljastõitude organiseerimise põhjal.

V. SELG (MS-52)

Materjale ajalehest «Tartu Riiklik Ülikool», mida ka meil on kasulik lugeda

Mõtteid väärikusest

Mis on väärikus? Kas keegi on vaevaks võtnud endale seda mõistet selgitada? Lõome muide lahti J. Tamme eesti-vene sõnaraamatu ja vaatame, kuidas see mõiste kõlab vene keeli. Me loeme: väärikus — достоинство, почтенность, степеньность, осанность, чинность.

Nii siis, kui kedagi tema tegevuse, tema tubliduse jne. tõttu austatakse, siis on see väärikus; kui kõnnitakse sirgelt, sundimatuult ja korralikult rõivastatult, siis on see väärikus. On see tõesti nii? Muidugi on, sest kui keegi ei ole enda suhtes ära teeninud lugupidamist, siis niisugune inimene ei ole väärikas, ja kui keegi kõnnib lõngerdades, särjkrae lahti ja käed püksitaskus, siis niisugust inimest me ei saa nimetada väärikaks.

Igal juhul, väärikuse mõiste on väga ulatusliku sisuga. Ka on selge, et väärikus on väga tihedas seoses viisaka käitumisega, ta avaldub heas muljes, mida inimene jätab oma käitumisega.

Väärikas inimene riietub korralikult ja olukorra kohaselt.

Olen näinud noori õppejõude, kes ilmuvad pidulikule istungile kaelasidemeta ja pidulauas võtavad kuue maha ning käärivad käised üles. See ei ole väärikas.

Väärikas inimene on mõeldukas, — ta ei praali, ta ei hädalda, ta ei karju ega mängi tumma. Tõepoolest, kas see on väärikas, kui me näit, oma Moskva-tuttavale või kellelegi teisele kaugevalt küllasõitnule hakkame pikalt-laialt seletama, et meil ei ole poolläbipaistvaid supelpükse (nagu neid olevat Ameerikas) jne.?

Väärikas inimene suretab endas välja üldinimlikud ebavõrused, nagu kadetsid, ihnsus, ahnus, upsakus jne. Kas näit. üliõpilane saab väärikaks pidada õppejõude, kelle ihnsusest ja ahnusest räägitakse legendaarseid lugusid?

Väärikas inimene ei hullugaanitse ja ei kõnele žargooni. Või arvab käesolevat sajandil tõesti keegi, et ta oma lihaste osavusega, rõvetsemisega ja labasusega võidab kellegi poolehoiu? Kas näit. õppejõud arvab võitvat

lugupidamist, kui ta oma õpilast ähvardab tagaselja rusikaga?

Väärikas inimene ei klatsi, ei räägi teatrietenduse ajal valjusti oma seiklustest, ei edvista, ei võõpa karjuvalt oma kehaosasid, ei tee end naeruvääriliseks. On'see väärikas, kui näit. üliõpilane loengul sööb, ja kui professor teda kõnetab, siis «päästa» end sellega, et suutäie peosse poetab ja selle peoga tasku paneb? See ei tähenda muidugi, et väärikas inimene peab olema nukk või mingi askeet. Väärikas inimene peab ainult teadma, mis kusagil sobib ja mis mitte.

Väärikas inimene tunneb, et tal on kohustus edasi astumise, oma kollektiivi, oma rahva ja kogu inimkonna ees ja et ta peab inimkonna progressi edasi viima.

Neile, kes lähevad kasvatama ja juhtima inimesi, on väärika käitumise harjumuste omandamine põhilise tähtsusega. Nende väärikusest oleneb nende edaspidised tööedu.

Prof. J. AUL

MEILE ANTakse, KUID MEILT KA NÕUTakse

Olla väärikas kõige lihtsam mõttes tähendab minu arvates käituda alati ja igas olukorras korrektselt, olla sisemiselt viisakas. Üliõpilase väärikus väljendub näiteks käitumises lihtsate inimestega mitte ülbuse ja ükskõiksuse näol, vaid vastupidi, nende vastu tuleb olla tähelepanelik, taktitundeline, mõista ka nende mõtteid ja huvisid.

Oleme nõukogude üliõpilased! Meile antakse palju, veel rohkem meilt aga nõutakse. Tänaval ja avalikes kohtades liikudes peaksime olema kõigile eeskujuks. Eriti tuntakse aukartust sõna «üliõpilane» vastu maal. Paljud on aga pidanud pettuma, nähes kuskil peoõhtul keigarliikut rõivastatud joobnult läilutavat noormeest, kes enesele rusikaga vastu rinda tagudes üliõpilas-tiitlit

omamoodi populariseerib; või kes ennenägematult jalgu risti seab ja seda ise tantsuks nimetab. Leidub tütarlaste hulgaski selliseid, kes maalitud nägude ülepakutud rõivastuse ja soenguga uhkeldavad. Maal tuleb ju kõik «hiiglaspooselt» välja, pole julgeid kriitiseerijaid!

Kaugeltki väärikas pole meie käitumine ülikoolis eneses.

Minu arvates kõige häbiväärsem ja karistust väärivam on üliõpilaselus liigigi hästi tuntud «pugemine». Sinna juurde kuulub lahutamatu osana klatsimine. Kahjuks on veel palju neid üliõpilasi, kes esimestesse pinkidesse istuvad mitte sellepärast, et hästi kuulata ja konspekteerida, vaid lihtsalt selleks, et näida õppejõule oma «inglipilguga» hästi pai ja kohusetruu.

Meie käitumine vaheaajal ei kannata sageli kriitikat. Trüginime, tükamine. Vaevalt tuleb noormehel meelde tütarlaps auditoriumi uksest enese ees sisse lasta, hea on kui vastutulijale otsa joostes vabandatakse.

Võõras pole vastutulijate mõddudes neil järelevaatamine — moodne mantel, kingad või «hea kuju» on need, mis selleks «sunniavad». Võõras pole ka üle tänava kaunis vabade väljendite hüüdmine. «Hei, kuhu sa purjetad?» — «Kohvesse, Kolla tund ju tuleb!» jne.

Oelda kõik sellest, mis on väärikas, ma üliõpilasena pole võimeline. Hoiduda aga neistki mõningaist ülalmainitud ebaväärikuse juhtumest tähendab kindlasti väikest sammu progressi poole.

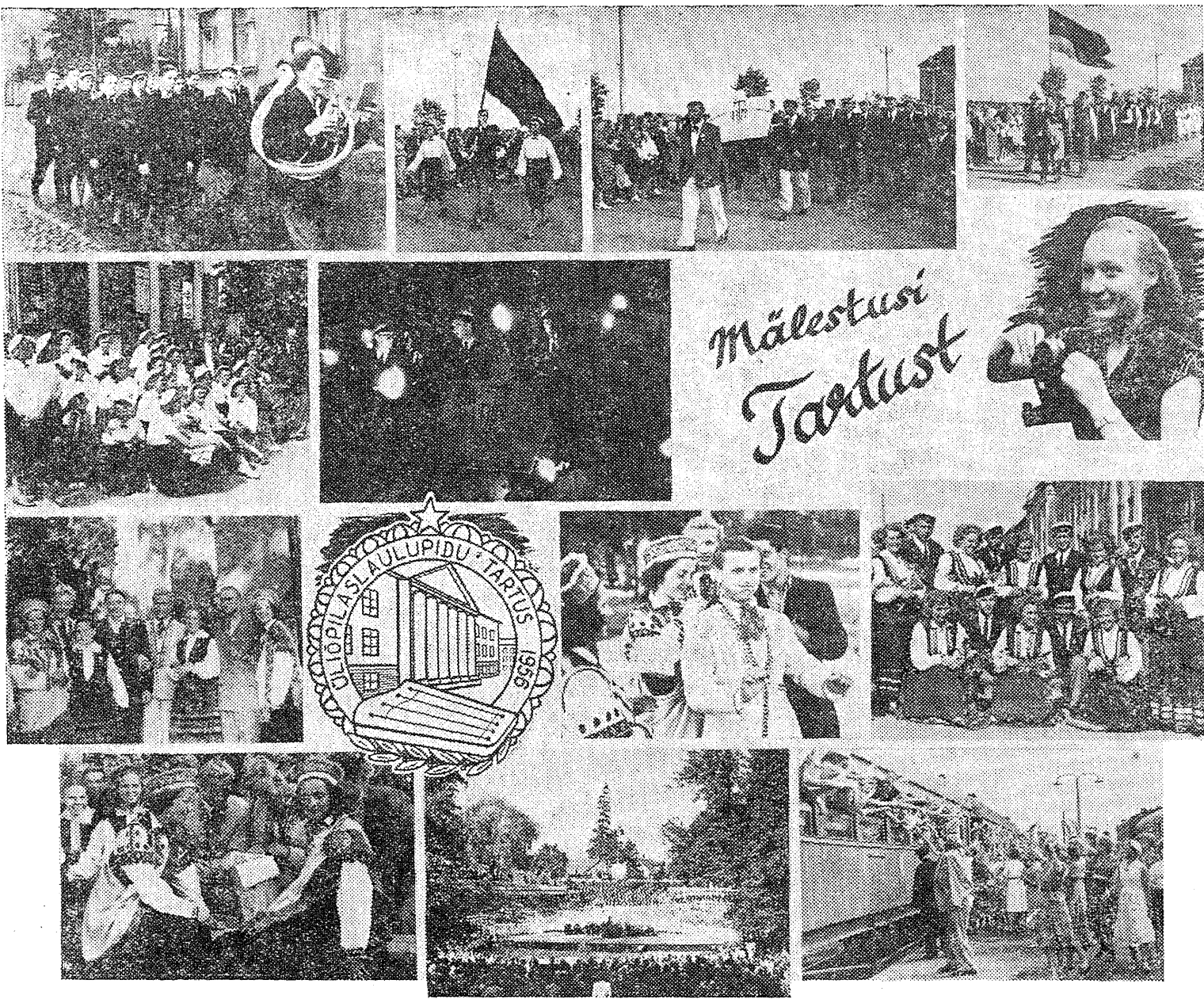
T. MURUSALU

AADU JA ÜLIÕPILASE VÄARIKUS

LOENGUL

Üheks suurepärasemaks ja meeldejäävaks isetegevusürituseks 1956. aastal oli kahtlematult suvel Tartus toimunud üliõpilaslaulupidu. Seejärel pole vast üleilgse seda sündmust aastavahetusel meelde tuleta.

Neil päevil oli fotomees- tel palju tööd! Ei ole ju igapäevane pilt, kus mööda Tartu tänavaid sammuvad puhkpilliorkestri järgi erinevate linnade üliõpilased. 7. juuli 1956.

On juba õhtu. „Vanemuise“ esine on kirju nii erinevaist rahvarõivaist. Autodelt jagatakse tõrvikuid. Üliõpilaste suurpidu algab! Selle traditsiooni hälli juures on ka meie instituudi noored. Fotoläätis on tihe- nevas pimeduses jäädvustanud veel meie tublid laulumehed, kellele Tartu oli pikema kontsertmatka suurepäraseks finaaliiks.

Foto on aga kõige selle edasiandmiseks küllalt vaene vahend. Vaevalt ununeb küll kellelgi meie isetegevustasist rongkäik tõrvikutega läbi öise Tartu.

Kaunas... Kieve... Leningrad... Minsk... Petrozavodski... Riia... Vilnius... Tallinn... Tartu — võib eraldada vanadelt ja uutelt lippudest. Tiheadad rahvamassid tervitavad noorust.

Tungil täis on Toomeorg. Muidugi ei puudu ka tavaliine Tartu laulupidude küllaline — vihm. Vesi lööb laual „kahte lehte“ kui esinevad meie temperamentsemad lõunanaabrid. Läbi- märjad rahvahulgad nõuavad lisapalasisid... Sellisena on jäänud meelde see ilus õhtu.

Senistel laulupidudel olevat ilm kuivaks laulud. Seekord tegid selle vastustusriikka töö tantsijad. Ja tõesti — ilm on suurepära- ne! Mõnuses kerges tuules lehvid meie instituudi lipp. Sammuvad laulvennad...

Rõõmsalt tervitab rahvas karjala-soome hõimurahva esindajaid.

Meie kuulus naiskoor on objektiivselt ette jäänud aga jalga puhkamas „Vanemuise“ ees.

Jälle lauldakse: „Vivat academia, vivat professores...“

Ja peagi võtab mitmetuhandelne telegasteriivi aset laual. Mahukas lava on täidetud! Peagi kroonivad lät- lased Juhana Simmi tamme- pärjaga... Kuue rahvuse esindajad laulavad sulasel- ges eesti keeles „Mu isa- maa on minu arm“. Ja Gustav Ernesaks ei pääse ühe pärjaga!

Kaua kestab suur kont- sert. Antakse ja saadakse lilli, pillutakse õhku diri- gente...

Vahepeal aga tugevda- takse ja luuakse sõprussid- demeid. Grupp meie rahva- tantsijaid on läti kollegi- dega teinud pikema ring- käigu linnas ning on jääd- vustanud mälestuse sellest Toome varemete juures. Laulumehed on palunud fotomehe lahket abi pildis- tamiseks leedu neidudega.

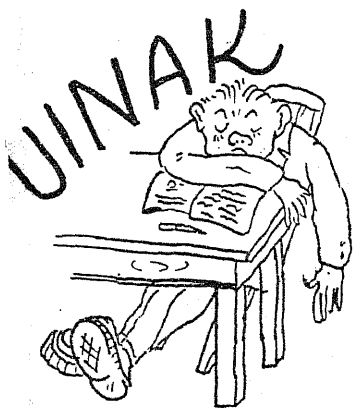
Milliseid ilusaid pilte on veel meie reporteri kasse- tis?

Need kaks naeratavat lä- ti neidu valgete linikutega. Ja lumivalges noormehed — see on tüüpiline pilt, milliseid sadade aparati- dega sadades variantides püüti laululava äärelt.

Kirjutatakse uute tutta- vate aadresse. Ja sageli on ainsaks sobivaks kohaks sõbra selg. Nagu võite veenduda, tunneb „õhver“ sellest vaid suurt rõhku!

Peagi on laulud lauldud ja tantsud tantsitud. Tuleb lahkuda! See hüvastijätt, lilled... Peatse kohtumise- ni! Aga kus? Riias või Petrozavodskis, Vilniuses või Kievis, Kaunases või Minskis — seda veel ei tea. Kindlasti kohtuvad paljud eeloleval suvel ka festivalil — Moskvas.

E. HENKI ja I. PRU- DENI fotomontaaž

See juhtus siis, kui Vesiloks hi- ni loengul viimasesse ritta ma- na jäi.

See oli niisugune uni, et isegi es tundus unenõna.

Talle, Vesiloksule, kes igasugu- peetuse, palumise, kauplemise, taluse, osavuse, õigel ajal hää- sjäämise, õigete ja võltsitud titõenditega, spikritega, laena- konseptidega ja õnnega end mandale kursusele välja oli lanud, anti kätte diplom! Anti ulikult, rahvas plaksutas, di- tor ise surus kätt ja soovis e.

dasi läks kõik väga ruttu, ei nud arugi, kui leidis end jalu- vas tehases. Vastutulijad tervi- d aupaklikult ja üks tööline stas teisele: „Näed, meie uus insener!“

See oli nii meeldiv, et Vesiloks kas vilistama. „Palk muidugi suur, igalpool ei sobi enam, olgu siis, et „Gloria“ või „ace“,“ mõtles ta lõbusalt.

astus sisse ühte tsehhi. Vül- töö kees siin, keset müra ja slaest tulvavat päikeseval- telttimees peainsener!“ peatas mees sinises kittis — vist ster. „Vaadake, palun, meil on probleem.“ Ta harutas lah- ture joonise ja laotas Vesilok- te.

See on vist mingi elektri- m“ otsustas too endamisi. Vanemelektrik arvas, et — ster torkas näpu skeemile „et s siin võtta väiksema võim- ga trafo. Esiteks juba moo- re režiim paraneks... mis teie te?“

„Õib“, noogutas Vesiloks pead. idugi. See on... tähendab, sformaatori?“

„Just. Nii et teeme?“
„Tehke. Aga... see tähendab, et ikka võib nii teha? Ei põle läbi?“

„Misasi?“
„Noh, võib-olla seal... nojah, muidugi ei põle“. Vesiloks piü- dis naeratada.

Meister naeratas ka ja eemal- dus. Ta mõtles, et peainseneril on täna naljataju.

„Tähendab, siin tehakse trans- formaatoreid. Nendest on loengul küllalt räägitud. Aga huvitav, miks see parem on, kui võtta väiksem võimsus... peab mine- ma homme intrist küsima, seal mõni ikka teab.“

Vesiloks kõndis mõttesse vaju- nult edasi.

Korraks peatus ta suure lüli- tuskübi ees, kus montöör askel- das kruvikeerajaga.

„Vaata kui huvitav“, sirutas ta vaatama. „Mis see nüümoodi plögi- seb?“

„Need on releed“, lausus mon- töör.

„Releed“, kordas Vesiloks. Talle meenus, et ka neist oli kunagi juttu. Rääkis veel see... see... mis ta nüüd oligi ei mäleta — meenutas ta.

„Kas nad on korrast ära?“ kü- sis ta. Pidi ometi tundma huvi oma tehase vastu.

„Ei ole“, vastas montöör.

„Aga miks nad logisevad? Kindlasti on seal midagi lah- ti...“

„Kuulge, ärge segage...“, kee- ras montöör Vesiloksu poole. „Kes te üldse olete?“

Vesiloks pidi ütleva, et on uus peainsener, aga mõtles ümber ja läksi vaikselts minema. Tal oli piinlik.

„Homme lähen toon konseptid ja uurin kõik releede kohta jär- gi,“ töötas ta endale.

Ta jõudis lattu, kus parjasti laaditi autodele valmistoodangut.

„Reduktor 15 kW“, luges ta ühelt kastilt, millele töölisel pa- rajasti kraanakonksu külge sead- sid.

Seda nime Vesiloks ei tundnud. See pidi olema mingi transfor- maatori sugulane, kui neid siin tehti. Aga küsida ei julgenud — ei tohi rikkuda oma prestiiži kohe algul.

Oma kabinetti läks ta pahas- tujus. Laual lebasid mingid akt- id — toodud uusi seadmeid nii ja nii palju, hind igaühel 60 000 rubla.

„Sekretär!“ hõikas ta. „Mis pa- berid need on?“

„Ootavad teie allkirja. Kontrol- lige skeemid järgi“, selgitas sek- retär.

„Tähendab, mina vastutan!“ Ve- siloks ajas end püsti. „Ja iga sel- line maksab 60 000! Ei — ei, ma ei taha! Ei kavatsengi! Väge ära

need... need, mis nad on... saatke tagasi.“

Kui sekretär oli läinud, vajus peainsener tagasi toolile ja püh- kis taskurätiga laupa. „Nüüd ar- vab ta, et sain närvišoki“, pomi- ses ta. „Aga nii võib minna van- gi, võib laostuda... uuh!“

Telefon helises. Ta võttis toru, kuulas, karjatas ja sööstis välja, trepist alla, tsehhi. Teel tuli vastu meister, kes hõikas: „Tulge ruttu, iga minut maksab! Terve liin võib vastu taevast minna!“

„Ja mina maksan!“ oigas Vesi- loks. Ta hambad hakkasid pla- gisema ja jalad läksid nõrgaks.

Tsehhis masinad seisid ja töö samuti. Kuskilt tuli kõrbelõhna.

„Kus insener on!“ karjus ta. Tuli meelde, et ise ongi insener. Tuli tegutseda. Ta haaras ühest käepidemest ja tõmbas. Sähvatas sinine leek, miski praksus.

„Lülige vool välja!“ karjuti eemal. „Üleval on lühis, latid su- lavad üles!“

Vesiloks haaras teist hooba. Miski plahvatas eemal.

„Põleb!“ karjuti sealpool.

Vesiloks põgenes tsehhist. „Te- lefon!“ karjus ta. Ta leidis tele- foni, otsis taskuraamatust rüh- makaaslaste Vöraste numbri ja helistas.

„Mis on latid, tehases!“ karjus ta torusse. „Kuuled, la-tid! Mis tuleb teha, kui on üleval lühis? ...sa ei mäleta!... Miks ei mä- leta, vaata järgi, sul on kons- pekt... ah käsiraamatus... mis lehekülj, mis lehekülj?“

Ta viskas toru käest ja tormas raamatukapi juurde, leidis käsiraamatu, leidis peatüki „Lühise arvutamine hargnevas ahelas.“ Seal olid valemid, võrrandid, ta- belid.

Raamat kaenas, tormas ta ta- gasi telefoni juurde. „Hallo! kuule, kas tehastes on hargnev või sirge ahel?... Mis see täht S seal valemis on?... ah mülline... oota, kurat, järg kadus käest... Oh issand, suitsu tuleb tuppa... Hallo! Tuletõrje! tu-le-tõr-je! Appii!“

Vesiloks ärkas ja tõstis pea laualt. Ta oli higine ja värises kogu kehast. Loeng kestis ikka veel.

„Lühisvoolude arvutamine“ — pani lektor parajasti pealkirja.

Vesiloks hakkas hoolega kirju- tama.

V. RAENDI

AASTAVAHETUSEL

Vana Aasta läheb ja Uus tuleb. Juba me näemegi teda sammumas mööda meie instituuti ja tegemas ülevaatusi. Mida näeb siis Uus Aasta siin huvitavat ja kuidas suhtub ta kõigesse sellesse, mis ta pilgule avaneb. See näib huvitavat ka meie direktiooni esindajaid, kes on postistooni sisse võtnud Näärivana seljataga. Et kuulda Uuel Aastalt vähem etteheiteid, on nad endaga kaasa toonud suured rahapakid meie ajalehe jaoks, et see ükskord ometi võiks hakata ilmuma tihedamini. Kuid esialgu on see siiski ainult paberil ja nende tõelisi mõtteid ei tea keegi.

Nendega koos on tulnud Uut Aastat vastu võtma ka meie eesrindlased: üliõpilased Uibopuu ja Hunt, elektrimehaanik Piirkopp ja teised, kuid ega sobi siis neilgi olla esiletükkijad. Nad on peatunud direktiooni esindajate kõrval.

Näärivana vahetas oma kostüümi, mida me näeme teda kandvat ajalehe esimesel leheküljel, ajutiselt moodsama vastu selle arvestusega, et nii on parem läheneda ka mõnele ehitusteaduskonna ja keemia-mäeteaduskonna üliõpilastele, kes tavatsevad kanda ultramoodsaid kehakatteid. Ja et samu mehi ka pisut rõõmustada, tõi ta kaasa mõne uuema moelehe, milliseid võime näha lehekülje alumisel äärel. Kuna Näärivana nüüd ise nägi juba koletu välja näeb, andis ta vitsakimbu, et mitte tublisid ja tagasihoidlikke seltsimehi päris ära hirmutada, ajutiselt Uue Aasta valdusse.

Rõõmsa lauluga on Uut Aastat tervitamas TPI Naiskoor. See-kord on nad igaks juhaks välja kutsunud ka arstitädi, sest kõigist lubadustest hoolimata pole suudetud siiski veel valmis ehitada kokkumonteeritavat lava, mis kindlustaks koordineeritud esinemise. Arstitädi tuleb tege- mist, seda näitab ülemise rea lauljate saatus.

Näriehetena on kuuse külge riputatud kaunis valmitena näivad TPI uued ühiselamud. Kuidas aga on lood tegelikult seda teame juba igaiüks ise. Loodame, et Uus Aasta seda asja kindlasti märkab.

Et Uue Aasta pilke halvadest asjadest vähemalt esimestel minutitel eemale juhtida, on püstitatud varjevahesein. Selle taga on hea oma esinemist ette valmistada ja mõnda pooleliolevat asja lõpetada. Kõigepealt hakkab siin silma seinale kinnitatud suur plakat. Jah, seegi on veel lõpetamata asi. Nimelt sellisena jätsid riihima IM-51 üliõpilased, kes korraldasid kohtumisõhtu Laial tänaval Tartu üliõpilastega, maha oma peoruumi. Koristajate, elektrimontöörde ja lukkseppade abiga seati auditoorium küll uuesti korda, kuid korraldajad õiged süüdlased on lõplikult veel selgitamata.

Samas näeme ka TPI teenistujate seinalehte „Meie Hääl“. Tegelikult on see koopia, sest seinalehe õige alus asub praegugi alles instituudi arhiivi ruumides.

Suure kiiruga jookseb ringi üks vaene aktivist. Temaagi tahtis organiseerida väärikat Uue Aasta vastuvõttu, kuid vist hilines. Avaldusele peoõhtu korraldamiseks on ju vaja koguda allkirju direktorilt, dekanadist, parteibüroost, komsomolikomiteest jne. Praegu on ta sattunud uurimis-sektori ukse taha ja mis siis, kindlam on kui võtta ka siit resolutsioon.

Viimaseid visandeid teevad seinalehele „Ehitaja“ sm-d Roots ja Räämet. Üliõpilased — toimetuse liikmed on kadunud — kõik tuleb teha õppejõududel.

Siin mõtlevad oma tegevuse üle järele ka „UTU Teataja“ toimetuse liikmed Simer (K-51) ja Kõnsa (E-31). Ühtegi artiklit pole nad seinalehele andnud — mis nüüd Uuele Aastale vastata.

Palju kindlamalt tunneb enast aga dotsendi kt. Kotkas. Mit-

med kaebused, nõudmised ja avaldused tema tööd „segavate ja takistavate“ isikute kohta, jäid 1956. aastal veel üle andmata. Nüüd tahab ta teha seda teistest instantsidest mööda minnes Uuele Aastale isiklikult.

Kaitseseina äärde on peatuma jäänud ka TPI Meeskoori esindaja. Siin on parem sellepärast, et jalgadega sahastamise ja tolmukeerutamise kõrval saab meeldivatele nähtustele oma poolehoidu avaldada ka veel kätega vastu seinu tampimise teel.

Lehekülje alumisel paremal nurgal on toodud püdi, mille vaatlemisel ei tohi teha viga. Siin pole kujutatud mitte trammivagunit ja tunnelit, vaid see on sõnadeta lugu Teadlaste majast, kus mõne paarilükmelise perekonna käsutuses on üle 60 m² elamis-pinna, kuna samal ajal peab mõni suur perekond elama 18 m² suuruses toas.

Vasakul nurgal istub aga meie isetegevusklubi juhataja sm. Kõnsa. Ka nüüd on ametiühingu konevrentsil valitud 16-liikmeline

klubi juhatus tema maha jätnud. Mees mõtleb ja unistab TPI klubihoonest.

Kui üliõpilane Rotenberg, kes elab Lenini pst. ühiselamud, harja ja kühvi Näärivanalt kätte saab, siis ei tule teda küll vist enam koristamata toa eest 1957. aastal direktori käskkirjaga karistada.

Lõpuks on kohale jõudnud ka õpperühma K-71 esindaja. Vaatamata sellele, et KHM ministri käskkirjas lubatud maksimaalse 36 tunni asemel oli nende koor-

museks, tänu dekanadile, P mat aega üle 50 tunni näda teatab ta, et nüüd on siiski tööd tehtud ja eksamid võ alata.

L. KUNILA jooni
E. KESKOLA teksti

TOIMETUSE KOLLEGIUM
V. Garina (toimetaja)
Kanošin, Saarepera, Öun, A Ausmees, Pallo, Sandrak, L Semper ja Viljarand.

